

MĂNĂȘTIUR

Sediul consiliului local: Mănăștiur nr. 297, telefon/fax 0256/325850;

Coordonate:

45°59'50" lat. N;
21°27'16" long. E;

Repere istorice:

-1427 - așezarea este consemnată în documentele regale maghiare ca „**Monostor**”;
-1505 - localitatea este amintită într-o diplomă regală cu numele de **Castellum Monosthor**;

-1551 - cetatea care se afla în nordul așezării, pe malul drept al Begheiuului, a fost demolată, mărturie a acesteia fiind doar un șanț rotund numit de băștinași „**Mănăstire**”;

-1554 - cetatea pare că a fost reclădită, căci comitele Timișului, **Petre Petrovici**, o revendică de la conducătorul beglerbeylicului Timișoarei, **Khasim Pașa**;

-sf.sec. al XVII -lea satul Pădurani este distrus de otomani;

-1717 - **Monostor** aparținea de districtul Făgetului și avea 20 de case;

- mai multe case din văiușă (cărămidă nearsă) ridicate atunci sunt și azi în picioare;

-1879 - se naște la Mănăștiur **Gheorghe Gârda**, poet în grai bănățean (d. 1948);

-1880 - sunt așezate în Mănăștiur în jur de 150 de familii de maghiari;

1890 -Mănăștiur era reședință de comună, avea 436 locuitori, Remetea Luncă avea 629 de locuitori, Pădurani 397 locuitori;

-1936 - în comună erau 363 de case, școală primară, moară, cherestea, cooperativă de credit, oficiu poștal și gară;

-29 mai 1974 - se naște la Mănăștiur **Oana Maria Henciu Bulimar**, artist plastic;

-2002 - comuna Mănăștiur avea 1 738 de locuitori;

-2007 - sunt asfaltate șoseaua dintre Mănăștiur și Pădurani, respectiv cea dintre Mănăștiur și Remetea Luncă;

-2008 - în localitatea Mănăștiur este finalizată rețeaua de alimentare cu apă potabilă;

Populația stabilă la 1 ianuarie 2010 - total:

1 721 persoane, dintre care:
- masculină = 856 de persoane
- feminină = 865 de persoane

Numărul locuințelor la 1 ianuarie 2010: 628

Sate componente: Mănăștiur, Pădurani (1514-1516, Padurány), Remetea Luncă (1514-1516) și Topla (1514-1516, Thopla);

Instituții școlare: Școala cu clasele I-VIII: Mănăștiur; Școala cu clasele I-IV: Remetea Luncă; Grădinițe cu program normal: Mănăștiur (două) și Remetea Luncă;

Instituții sanitare: Dispensar uman: Mănăștiur; Cabinet medical: Mănăștiur; Farmacie umană: Mănăștiur; Cabinet stomatologic: Mănăștiur; Cabinet sanitar-veterinar: Mănăștiur;

Instituții culturale: Cămine culturale: Mănăștiur, Remetea Luncă și Pădurani; Bibliotecă: Mănăștiur (fondată în anul 1964);

Baze sportive și de agrement: Teren de fotbal: Mănăștiur; Sala de sport a Școlii cu clasele I-VIII Mănăștiur;

Biserici și alte lăcașe de cult: Biserici ortodoxe române: Mănăștiur (1902), Pădurani (primul lăcaș de cult a fost ridicat la 1757, cea de azi la 1948) și Remetea Luncă (o primă biserică a existat în sec. al XVIII-lea, cea de azi a fost ridicată în anul 1937); Biserică reformată: Mănăștiur (1906); Biserici pentecostale: Mănăștiur și Remetea Luncă; Casă de rugăciuni nazarineană: Mănăștiur;

Ruga: Mănăștiur (15 august - Sfânta Maria Mare); Remetea Luncă (8 septembrie - Sfânta Maria Mică) și Pădurani (14 octombrie - Sfânta Cuvioasă Parascheva).

PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI MĂNĂȘTIUR

Curuți Ionel	primar	Mateșescu Ioan, consilier	PC
Crista Doru	viceprimar	Mezinc Vasile-Traian, consilier	PNȚCD
Bălănescu Claudia, consilier	PNȚCD	Otescu Aurel-Gabriel, consilier	PNȚCD
Crista Codruț A. Liliana, consilier	PSD	Popa Georgeta, consilier	PDL
Crista Ghe. Aurel, consilier	PDL	Popovici Ioan, consilier	PSD
Crista N. Aurel, consilier	PSD	Țăran Ovidiu-Teodor, consilier	PNȚCD
Kokai Ioan, consilier	PNȚCD		

MĂNĂȘTIUR

BISERICA STRĂMUTATĂ

Biserica din Topla a fost înălțată în anul 1746 în satul Remetea Luncă din zona Făgetului. În anul 1807 a fost strămutată în satul Topla. Peste 180 de ani, în 1987, a fost dezmembrată și dusă la Muzeul Satului Bănățean (MSB) din Timișoara. Satul Topla urma să fie desființat (ras de pe suprafața pământului) în acei ani, așa cum își doreau cei care conduceau sistematizarea ceaușistă, așa că valoroasa biserică monument ar fi rămas în câmp!

Lucrările de montare a bisericii au durat doi ani (1994 - 1996), astfel că la 13 aprilie 1997 este sfințită, primind un nou hram, „Nașterea Maicii Domnului” în locul celui vechi, hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril”. Detaliile arhitectonice îi conferă bisericii calități aparte între celelalte monumente religioase din Timiș. La data intrării bisericii de la Topla în patrimoniul Muzeului Satului Bănățean, lăcașul de cult avea în stare bună iconostasul (realizat din lemn masiv cu deschideri sculptate în formă de acoladă, ducând cu gândul la arta brâncovenească),

ușile împărătești pictate și cele diaconesti amplasate în interiorul monumentului, așa cum au fost ele la terminarea construcției în secolul al XVIII-lea. Acoperișul bisericii este din șindrilă. Clopotnița e separată de corpul bisericii. Pe pereții din interior se pot distinge încă urmele vechii zugrăveli (picturi), probabil realizată la mijlocul secolului al XVIII-lea, interior rezugrăvit, posibil, la anul 1854. În micuța biserică de lemn de la Topla se oficiază liturghii religioase, cununii și botezuri, ea fiind astăzi parohie ortodoxă pentru credincioșii români din zona timișoreană „UMT - Pădurea Verde”.

În spatele bisericii au fost puse câteva cruci din lemn și piatră, așa cum erau acestea amplasate la locul de origine al bisericii, în zona Făgetului. În crucile de piatră este incizată o cruce primitivă cunoscută sub numele de „znamen”, întâlnită mai ales în partea de sud a Banatului. În curtea bisericii este amplasată și o troiță sculptată de meșterul popular **Alexandru Perța Cuza** dintr-un trunchi de copac doborât de furtună în urmă cu douăzeci de ani (1988), meșter maramureșan care a așezat prima troiță lucrată de el în fața Catedralei Mitropolitane din Timișoara, imediat după Revoluție.

PATRIMONIUL:

Conacul grofului János Woracziczky - Mănăștiur, începutul secolului al XX -lea

GHEORGHE GÂRDA - "VORBA VIE" A PAORILOR

La anul 1879, în satul Mănăștiur s-a născut **Gheorghe Gârda**, ca fiu al „chinezului” (primarului) din localitate. A terminat școala primară în Mănăștiur, cursurile secundare la liceul maghiar din Lugoj, apoi la liceul românesc din Brașov, pe care îl absolvă în 1899. Face armata la Viena, se înscrie la Politehnica din Budapesta, dar renunță și urmează Facultatea de Drept. Devine doctor în drept în 1907. Se stabilește ca avocat în Făget,

fiind părtaș la promovarea sentimentului național printre românii bănățeni, alături de corifeii Marii Uniri de la 1918. Deputat sinodal de Caransebeș și de Sibiu. În 1919, 1922 și 1927, este deputat și secretar al Camerei. Începând cu anul 1902, publică articole, cronici, culegeri de folclor, dar mai ales poezii în grai bănățean în revistele „Drapelul” (Lugoj), „Poporul român” (Budapesta), „Convorbiri literare” (București), „Timișana”

MĂNĂȘTIUR

Mănăștiur - vedere de sus, 2008

(Lugoj), „**Banatul**“ (Timișoara), „**Semenicul**“ (Lugoj) sau în „**Calendarul Poporului Român**“ (Budapesta). Primul volum de poezii în dialect bănățean i-a apărut în 1908 la Budapesta. Ediția a II-a, cu titlul „**Bănatu-i fruncea. Versuri în grai bănățenesc**“, cuprinzând 28 de poezii în vorbirea vie a țăranilor din jurul Făgetului, a apărut după Marea Unire, la București, în anul 1921. Poetul avocat Gheorghe Gârda trece la cele veșnice în anul 1948.

SATUL CU 200 DE CASE DE LEMN

În localitatea Pădurani poate fi remarcată o particularitate în ceea ce privește arhitectura caselor, și anume faptul că cele câteva zeci de case din sat, cu o vechime, unele, un peste secol, sunt construite toate cu pereții din lemn de stejar. Casele au fost ridicate la începutul secolului XX (între anii 1900-1920), pe fundație de piatră, din lemn cioplit și scândură groasă tăiată în sat la un joagăr pus în mișcare de apa râului Begăi. În perioada interbelică în Pădurani erau circa 200 de case din lemn, băștinașii constatând în timp că materialul lemnos era mai ieftin și mai ușor de procurat, dar și că avea calitate izolatoare demne de luat în seamă: asemenea locuințe păstrau căldura în interior în timpul iernii și erau răcoroase vara. Și o altă curiozitate a Păduranilor de Mănăștiur din anii '20 ai secolului trecut, consemnată în „**Anuarul Socec al României Mari din anii 1924-1925**“: localnicul **Ioan Lera** era și primar al comunei, și cârciur și comerciant de articole mixte.

La strâns de tulei - 2009

Unul dintre cei mai vestiți constructori de case de lemn din satul Mănăștiur este socotit bătrânul în vârstă de aproape 90 de ani **Petru Văcaru**, născut din satul Bunea Mare, așezare săracă și la mijlocul veacului trecut, dar și acum, ținând de orașul Făget. Cât a fost în putere, uica Petru Văcaru, lemnar de meserie, a făcut destule case în satul în care s-a stabilit în 1946, ca ginere. La anul sosirii sale în Pădurani casa în care trăiește și azi era ridicată, dar el i-a adăugat șopru, șura și încă o cameră (cuiă). După cum povestea Petru Văcaru (omul care nu a stat într-o casă de cărămidă niciodată în viață) gazetarei timișorence Dana Istrat în luna octombrie 2010, atunci când erau adunate toate materialele necesare pentru construirea unei case de lemn, aceasta putea fi ridicată în doar șase luni, cu tot cu acoperișul de țigle. Azi, prețul unei case de lemn din satul Pădurani, comuna Mănăștiur, variază între 5000 și 7000 de euro, iar doriții din rândul orașenilor au început să se arate în satul cu case de lemn.